

CAPITOLUL 1

Poți înțelege lucrurile cum dorești, dar asta nu înseamnă că le și crezi.

— Ada! Trebuie să bei ceva!

Vocea lui Susan, muștrătoare. Mâinile lui Susan împingând în mâinile mele o cană de ceai rece.

— Nu vreau, am zis. Chiar nu vreau.

Susan mi-a strâns degetele în jurul cării.

— Înțeleg, a zis ea, dar te rog să încerci. E ultimul lucru pe care îți vor îngădui să-l mai primești. O să-ți fie sete toată dimineața.

Piciorul meu drept era sucit într-o parte de la gleznă. Așa fusese toată viața mea. Oasele gleznei îmi crescuseră îndoite, astfel încât zgâriam cu unghiile pe jos, și ceea ce ar fi trebuit să fie talpa piciorului se îndrepta spre cer. Când mergeam, mă durea rău de tot. În ciuda bătăturilor, pielea crăpa și sângea.

În seara aceea pe care o petreceam în spital – au trecut aproape trei ani de-atunci – era 16 septembrie 1940. O zi de luni. Trecuse ceva mai mult de un an din războiul dintre Hitler și aproape tot restul lumii. Și unsprezece ani din războiul dintre restul lumii și mine.

Chiar a doua zi, chirurgii urmau să-mi taie oasele strâmbe ale gleznei și să le aranjeze din nou. Poate chiar să facă din ele ceva asemănător cu un picior care să funcționeze.

Am dus la buze cana de ceai primită de la Susan. M-am silit să sorb din ea. Gâtul mi s-a încleștat. Am tușit. Ceaiul s-a împrăștiat pe pături și pe tavă.

Susan a oftat. A șters ceaiul vărsat, apoi i-a făcut semn unei surori care pune camuflajul să vină să ia tava.

De la începutul războiului, în fiecare noapte ne acoperam ferestrele cu paravane negre, ca să nu-și găsească ținta bombardierele germane orientându-se după luminile noastre. Spitalul meu nu era în Londra, care acum suferea bombardamente în fiecare noapte, dar asta nu însemna că nu putea fi lovit. N-aveai de unde să știi niciodată ce-ar fi făcut nemții.

— O scrisoare pentru tine, mamă, a zis sora și i-a întins lui Susan un plic, în timp ce strângea tava.

— Adusă la spital? Ce ciudat! E de la Lady Thorton, a zis Susan după ce a deschis-o.

Pe urmă a despăturit hârtia dinăuntru.

— Probabil că a expediat-o înainte să fi primit mesajul meu cu adresa pensiunii. Ada, sigur nu vrei să mănânci ceva? Pâine prăjită?

Am clătinat din cap. Gura de ceai pe care o înghițisem mi se învârtea în stomac.

— Cred că mi se face rău.

Susan a rămas cu răsufarea tăiată. S-a uitat la mine, a înșfăcat un lighean de pe raftul de jos al noptierei de la capătul patului și mi l-a vârat sub bărbie. Eu am încleștat dinții și n-am lăsat să iasă nimic.

Mâna lui Susan tremura. Tremura și ligheanul. M-am uitat la fața ei. Se făcuse palidă și avea ochii mari, întunecați.

— Ce s-a întâmplat? am întrebat. Ce spune scrisoarea?

— Nimic, a zis ea. Respiră adânc. Atât.

Războiul care m-a învățat să trăiesc

A lăsat ligheanul jos, a împăturit scrisoarea de la Lady Thorton și a băgat-o în poșetă. Dar ceva nu era în regulă. Îmi dădeam seama după fața ei.

— E vorba despre Untișor? am întrebat.

— Poftim?

— A pățit Untișor ceva?

Untișor era căluțul lui Susan. Îl iubeam. Stătea în grajd la Lady Thorton cât mă aflam eu în spital.

— A, nu, a zis Susan. Lady Thorton nu spune nimic despre Untișor, dar l-ar fi pomenit, dacă i se întâmpla ceva.

— Maggie?

Maggie era fiica lui Lady Thorton, prietena mea cea mai bună.

— Maggie e bine, a zis Susan.

Mâinile continuau să-i tremure ușor. Nici ochii ei nu arătau cum trebuie.

— Toată lumea din sat e bine.

— Și Jamie e bine, am zis.

Era o afirmație, nu o întrebare, pentru că trebuia să fie adevărat. Fratele meu, Jamie, nu era în sat, venise aici cu noi. Susan, Jamie și Bovril, pisica lui Jamie, locuiau într-o cameră închiriată la o pensiune de lângă spital. Jamie rămăsese acolo cu proprietăreașă.

Jamie avea șase ani. Noi crezuserăm că avea șapte, dar acum primise certificatul de naștere și se dovedise că încă nu-i împlinise.

Eu aveam unsprezece ani. Primisem și eu certificatul de naștere. De mai bine de o săptămână îmi cunoșteam exact data nașterii.

Susan a încuviințat.

— Jamie e bine.

Am tras adânc aer în piept.

— E vorba de ceva în stare să împiedice operația mea?

Cu mai mult de o săptămână în urmă, când mama încercase să ne smulgă de lângă Susan, ea ne spusese că nu și-ar da niciodată acordul ca eu să fiu operată. Putea să nu și-l dea nici acum, dar lui Susan nu-i mai păsa. Spunea că uneori ce-i corect și ce-i permis sunt lucruri diferite. Aveam nevoie de operație și urma să fiu operată.

N-am mai pus întrebări.

Susan mi-a dat deoparte părul de pe frunte. Eu m-am ferit.

— Nu voi lăsa nimic să oprească operația, a zis ea.

Dar tot era ceva în neregulă cu vocea și cu expresia ei. Știam că avea legătură cu scrisoarea de la Lady Thorton. Lady Thorton era în stare să supere pe toată lumea. Când o întâlnisem prima oară, înainte să știu cum o cheamă, am numit-o „femeia cu față de oțel“. Era tăioasă ca un topor.

Lady Thorton nu se putea amesteca între noi și-aici. Pierduserăm aproape tot ce avea Susan în casă, dar eu încă îi aveam pe Jamie, pe Susan, pe Bovril și pe Untișor. Iar mâine urma să mă operez. Era mai mult decât destul.

Poți înțelege lucrurile cum dorești, dar asta nu înseamnă că le și crezi.

Acum ceva mai mult de un an, învățasem singură să merg în garsoniera mamei, la Londra. Păstrasem secretul, ștergeam sângele de pe jos în fiecare zi înainte să se întoarcă ea acasă. Nu voiam decât să fiu în stare să ies afară, nu să plec din oraș, dar faptul că am învățat să merg m-a salvat. Când mama l-a trimis pe Jamie departe de Londra, împreună cu alți copii, din cauza

bombardamentelor lui Hitler, am șters-o și eu. Până la urmă, am ajuns amândoi la Susan și la Untișor, într-un sat de provincie din Kent, la malul mării.

Atunci, Susan nu ne-a vrut. Nici noi n-am vrut-o pe ea, dar eu îi voiam căluțul, iar lui Jamie și mie ne-a plăcut mâncarea ei, așa că în cele din urmă am ajuns toți trei să dorim să stăm împreună. Bineînțeles, a apărut pe urmă mama să ne ia înapoi acasă. Asta s-a întâmplat abia acum o săptămână. Susan s-a hotărât să se lupte pentru noi. A venit după noi la Londra, iar asta înseamnă că eram toți departe de casa ei, în noaptea când bombardierele nemțești au distrus-o în întregime. Așa că răul cel mai mare – venirea mamei după noi – s-a transformat în cel mai mare bine – faptul că n-am murit în bombardament.

Acum toată lumea se purta ca și cum operația de a doua zi urma să fie binele cel mai mare din viața mea, iar asta mă făcea să mă îngrijorez că se putea întâmpla ceva rău. Susan spunea că nu poate ieși rău. Spunea că ea spera ca după operație piciorul meu să funcționeze așa cum trebuie, dar nu conta dacă nu se întâmpla așa. Eram bine acum și urma să fiu bine și după aceea, indiferent ce s-ar fi petrecut.

Poate.

Depinde în întregime ce înțelegi prin *bine*.

Eram încă în plin război. Surorile susțineau că sunt în stare să mute toți pacienții în pivniță suficient de repede, în caz că anunță sirenele un raid aerian. Încă nu fuseseră nevoite să facă asta vreodată, deci nu știa nimeni dacă-i adevărat.

Susan s-a aplecat și m-a îmbrățișat. Era greu pentru amândouă. Am oftat. Stomacul încă mi se zvârcolea.

— Să nu-ți faci griji, a zis Susan. Ne vedem mâine-dimineață. Dormi.

N-am putut să dorm, dar noaptea a trecut oricum. Dimineață, Susan m-a ținut de mână în timp ce o soră îmi împingea pe hol patul cu roți. Ne-am oprit în fața unei uși grele, albe.

— Doar până aici poți merge, i-a spus sora lui Susan.

Nu-mi dădusem seama că Susan urma să mă lase singură. M-am agățat de ea.

— Și dacă operația nu reușește?

Și-a încleștat o clipă degetele de ale mele.

— Curaj, a zis ea, apoi mi-a dat drumul.

În sala de operație, un bărbat în halat lung mi-a ținut o mască înaintea feței.

— Când îți pun masca pe gură, a zis el, vreau să numeri foarte încet până la zece.

Am ajuns abia la patru și am adormit.

Trezitul de sub efectul eterului a fost mai greu. Aveam piciorul drept imobilizat, parcă prins în capcană. Nu mă puteam mișca. Am început să transpir și să mă zbat să scap. Fusesem prinsă în bombardament, îngropată sub dărâmături. Nu-mi puteam mișca piciorul. Și pe urmă, eram cumva din nou închisă în dulapul puturos de sub chiuvetă, în fostul nostru apartament din Londra. Mă încuiase mama înăuntru. Gândacii...

— Ssst, am auzit la ureche vocea blândă a lui Susan. Liniștește-te. S-a terminat. Ești bine.

Nu eram bine. Nu puteam fi închisă în dulap, nu cu mama...

Războiul care m-a învățat să trăiesc

Cineva mi-a imobilizat brațele. A aruncat peste mine o pătură și a strâns-o bine în jurul meu.

— Deschide ochii, a zis Susan, blândă în continuare. Operația s-a terminat.

Am deschis ochii. Chipul lui Susan a plutit încețoșat în fața mea.

— Ești în siguranță, a zis ea.

Am înghițit cu greu.

— Minți, am zis.

— Nu mint.

— Nu-mi pot mișca piciorul. Piciorul drept. Piciorul strâmb...

— Nu ai niciun picior strâmb, a spus Susan. Nu mai ai.

M-am trezit de-adevăratelea în mijlocul nopții, iar patul meu era înconjurat de paravane. Printre ele licărea o lumină slabă.

— Susan? am șoptit.

S-a apropiat de pat o soră din tura de noapte.

— Ți-e sete? m-a întrebat.

Am încuviințat. Mi-a turnat apă și am băut.

— Cât de tare te doare?

Nu puteam mișca piciorul drept, pentru că după operație doctorii mi-l puseseră în ghips. Acum îmi aminteam. Sub fașa ghipsată, simțeam în jurul gleznei o durere surdă care urca pulsând spre genunchi.

— Nu știu, am zis. Mă doare tot timpul.

— Mai mult decât poți suporta?

Am clătinat din cap. Puteam suporta aproape orice.

Sora a zâmbit.

— Atunci e bine, a zis ea. Mi-a spus mama ta că ești rezistentă. Înghite asta, a adăugat și mi-a întins o pastilă.

— Susan nu-i mama mea, am zis.

Îi eram recunoscătoare Domnului pentru asta. Am înghițit pastila și am adormit din nou.

Când am deschis ochii, fața lui Jamie era la câțiva centimetri de a mea. Părul lui părea nepieptănat de săptămâni în șir. Avea ochii roșii și umflați. Plângea. M-am ridicat speriată în coate.

— Ce s-a întâmplat?

Jamie s-a aruncat pe pat. M-a lovit peste ghips. M-am strâmbat.

— Ușurel, a zis Susan și l-a tras înapoi.

Jamie s-a lipit de mine.

L-am luat în brațe și m-am uitat la Susan peste capul lui.

— Spune-mi ce s-a întâmplat, am zis.

— E vorba despre scrisoarea de la Lady Thorton, a răspuns Susan.

Am încuviințat. Știam deja.

— Mama noastră a murit, a zis Jamie.

Poți înțelege lucrurile cum dorești, dar asta nu înseamnă că le și crezi.